

Hoorzitting 9 juli 2024

11.15 uur

2024-006754

PLEITPUNTEN

inzake:

Stichting De Faunabescherming

gemachtigde B.N. Kloostra

./.

gedeputeerde staten van Gelderland

gemachtigde 5.1.2e

Hieronder wordt kort gereageerd op de informatie die namens GS werd ingebracht op 28 juni 2024

1. Op de videobeelden: geen enkel afwijkend of gevaarlijk gedrag van de wolf, wel stoppen van auto's op de weg met stopverbod.
2. De filmpjes tonen een dier met de staart tussen de benen, waarvan geen gevaar uit gaat. Berichten van de gedeputeerd (AD 15 mei 2024) dat het dier is gevoerd met hamburgers en frikandellen, geven aan dat er sprake is van probleemmenssen, niet van een probleemwolf. Vraag is hoe vaak Ermelo en/of de Prov Gelderland en/of BOA's van Natuurmonumenten daarop gehandhaafd hebben. Daarover staat niets in de rapporten. De rechter heeft echter bij uitspraak van 23 mei 2024 bepaald dat dergelijke maatregelen als alternatieven gelden die moeten worden toegepast, voordat middelen tegen de wolf mogen worden ingezet.
3. Uit de filmpjes wordt overigens duidelijk dat er niet handhavend wordt opgetreden wanneer het stopverbod aan de 5.1.2e wordt genegeerd (dubbele filmpje van 20 mei en 19 juni 2024).
4. Verweerder stelt "Er is gelukkig nóg niks misgegaan" (randnr. 1.1). Alsof dit buiten de invloedssfeer van de provincie ligt. De provincie blijft nog steeds compleet nalatig: geen

afsluiting van het bos, geen waarschuwborden dat voederen, benaderen en filmen van wolven niet is toegestaan. De parkeerplaats is weer open. Extra toezicht en handhaving is er niet.

5. De rechter oordeelt dat ingezet moet worden op maatregelen die de wolf beschermen (voorzieningenrechter, r.o. 8.2¹). Die verplichting had vanaf de eerste signalen van voeren en verstoren van de wolf in januari 2024 tot maatregelen moeten leiden. Maar de provincie deed niets.
6. Als er al sprake zou zijn van een probleemsituatie, is niet te verklaren waarom de provincie er niet voor kiest niet alleen een stopverbod in te stellen op de 5.1.2e maar dat verbod uit te breiden tot de Oude Zwolseweg en de Stakenbergweg langs hetzelfde bosvak, of afsluiting van de parkeerplaats aan de Poolseweg. De afsluiting van de parkeerplaats aan de Jhr dr. Sandbergweg is juist weer opgeheven, omdat die niet meer nodig is.
7. Anders dan de provincie suggereert met een citaat uit een uitspraak van een andere rechtbank (Midden-Nederland) in een andere zaak (Hoge Veluwe) heeft de rechtbank in deze zaak over deze wolf juist geoordeeld dat afwijkend gedrag niet voldoende is aangetoond (voorzieningenrechter 23 mei, r.o. 7.2). Ook de nieuwe filmpjes laten zien dat de wolf mensen niet nadert en op afstand blijft (met de staart tussen de poten).
8. De vraag blijft waarom de provincie niet heeft gekozen voor onderzoek en monitoring van mogelijke problemen door een gespecialiseerd en onafhankelijk wetenschapper. In plaats van een rapport gebaseerd op filmpjes met onduidelijke context en in meerdere gevallen schimmige herkomst. De filmpjes waar 5.1.2e zich op beroept zijn deels afkomstig van een Facebookgroep vol 'alternatieve feiten', bijvoorbeeld over honderden aanvallen van mensen door wolven, die in realiteit niet bestaan. Die filmpjes hebben hun weg gevonden naar het rapport van 5.1.2e. De provincie lijkt meer belang te hebben bij dergelijke 'bewijs' dan bij het inschakelen van gespecialiseerde wetenschappers, die volgens het schema van Reinhardt et al. (zie aanvulling gronden 13 mei 2024, p. 3) eerst monitoring, informeren en weghouden van publiek en elimineren van voedselbronnen zullen toepassen.
9. Dat de wolf ernstig gewond zou kunnen raken of erger door paintball is door de gedeputeerde allang erkend: "Natuurlijk kan ik ernstig letsel niet uitsluiten." zei gedeputeerde Drenth al in november 2022 (zie r. nr 15 van het bezwaarschrift van 5 mei 2024, voor citaat en bron). Ook 5.1.2e (**bijlage 2**) en het door de provincie zelf aangeleverde advies FN-303 over het paintball geweer (**bijlage 8**) beschrijven de risico's (zie ook r. nr. 23 van de gronden van 13 mei 2024). Die zijn mogelijk ernstig en niet onderzocht bij een jonge wolf (op minderjarigen mag het paintball geweer niet gebruikt worden).

¹ "De voorzieningenrechter is het met de Faunabescherming eens dat onvoldoende duidelijk is wat het college, al dan niet in samenwerking met de gemeente Ermelo en Natuurmonumenten, heeft gedaan om de wolf te beschermen en om voedselconditionering tegen te gaan. Het college stelt weliswaar dat er een parkeerplaats is afgesloten, dat een tijdelijk stopverbod op specifieke locaties is ingesteld en dat strenger wordt gehandhaafd, maar de inzet van deze middelen is niet concreet gemaakt. Niet duidelijk is of maximaal is ingezet op deze alternatieven, wanneer deze zijn ingezet, voor welke duur en wat het effect was. Het betoog van de Faunabescherming op dit punt slaagt."

10. Er is geen enkel bewijs voor de effectiviteit van afschrikken van wolven door schieten. Daar is geen wetenschappelijk onderzoek naar gedaan². Dit wordt in het rapport van Reinhardt vastgesteld, ook niet in Yellowstone. Het aanvullend verweerschrift probeert de Commissie daarover op het verkeerde been te zetten: de stelling dat in Yellowstone wetenschappelijk onderzoek naar paintball zou zijn gedaan en dat Reinhardt dat zou hebben erkend, is onjuist en dat staat ook niet in Reinhardt et al.³.
11. Beschermde dieren worden in ons omringende landen alleen door een gespecialiseerde ecooloog of dierenarts beschoten, bijvoorbeeld met verdoving of voor afschrikking. In Duitsland (zie het door 5.1.2e beschreven geval waarin niet-schuw gedrag van een wolf uitdoofde, overgelegd als **bijlage 3**) en Zweden wordt in dergelijke gevallen een beroep gedaan op 5.1.2e wetenschapper die meeschreef aan Reinhardt et al. 2020. Het is onverantwoord om met zo'n gevaarlijk wapen, een 'minder letaal wapen' (zie advies Werkgroep Internationaal Recht en Conventioneel Wapengebruik, overgelegd als **bijlage 8**) door 'faunabeheerders/valwildafhandelaars' op een strikt beschermde jonge wolf te laten schieten, zoals de provincie van plan was. Die zijn daarvoor niet opgeleid en hebben de kennis niet.
12. Volgens het aanvullend verweer zou sprake zijn van 'hand aan de kraan'. Die hand had de kraan echter allang moeten dichtdraaien en het gebied bij de eerste signalen in januari 2024 van voeren / lokken van wolven moeten afsluiten of andere maatregelen moeten nemen tegen 'wolftoeristen'. Maar daar had de provincie blijkbaar geen belang bij.
13. De voorzieningenrechter heeft mede op basis van de door De Faunabescherming ingebrachte deskundigenverklaringen getoetst aan de wettelijke eisen: zijn er alternatieven en is de ingreep nodig. De vergunning voldoet aan beide eisen niet. De noodzaak was toen niet en nu niet aangetoond. In juni is zelfs de parkeerplaats weer opengegaan, omdat de wolf geen aanleiding meer gaf voor afsluiting. Een duidelijk signaal: de noodzaak is er niet meer. Verder is evident dat deze provincie niet ingrijpt met alternatieve middelen, zoals het tweede vereiste uit de wet voorschrijft: afsluiten van het bos, informeren van het publiek, handhaving tegen lokken, voeren en fotograferen van wolf, geen enkel alternatief werd en wordt toegepast. Die andere oplossingen passen blijkbaar niet in het narratief van de provincie.
14. De maatstaf is en blijft echter dat de wolf strikt beschermd is op grond van de Omgevingswet en aan die maatstaf moet worden getoetst. Niet aan wensdenken van gedeputeerden maar aan de wet.

De Faunabescherming verzoekt te adviseren dat het bezwaar gegrond wordt verklaard, onder toekenning van een proceskostenvergoeding.

² Reinhardt et al. 2020, *How to deal with bold wolves*, p. 25: 'In practice, it is difficult to make a wild animal associate a negative experience with its own (undesirable) behaviour. Experience with deterring large carnivores in Europe has been compiled for bears (Majić, Skrbinšek and Krofel 2015). However, to date there are no published studies that examine the effectiveness of deterrence measures used against wolves. This is not surprising, as wolves rarely develop bold behaviour (Linnell et al. 2002, McNay 2002). Overgelegd als nader stuk vovo, bijlage 7

³ Yellowstone wordt genoemd in Reinhardt et al. 2020, p. 12 en 16 en niet voor het wetenschappelijk onderzoek dat daar zou zijn gedaan, want wetenschappelijk onderzoek is daar nooit uitgevoerd, zoals Reinhardt et al. stelt op p. 25.